

6 MAART 2016 – VIERDE ZONDAG IN DE VEERTIGDAGENTIJD

EERSTE LEZING

JOZUA 5, 9a.10-12

In die dagen sprak de Heer tot Jozua: „Vandaag heb Ik de smaad van Egypte van u afgewenteld.”

Terwijl de Israëlieten in Gilgal gelegerd waren, vierden zij het paasfeest op de veertiende dag van de maand, in de avond in de vlakte van Jericho. En daags na Pasen, juist op die dag, aten zij ongezuurd brood en geroosterd graan dat van het land zelf afkomstig was. De volgende dag hield het manna op; ze konden nu eten wat het land voortbracht. Voortaan kregen de Israëlieten geen manna meer; zij aten gedurende heel het jaar wat Kanaän voortbracht.

TWEDE LEZING

TWEDE BRIEF AAN DE KORINTIERS 5, 17-21

Broeders en zusters,

Wie in Christus is, is een nieuwe schepping: het oude is voorbij, het nieuwe is al gekomen. En dit alles komt van God. Hij heeft ons door Christus met zich verzoend en ons, apostelen, de dienst van die verzoening toevertrouwd. Ja, God was het die in Christus de wereld met zich verzoende: Hij telde de fouten van de mensen niet en ons gaf Hij de boodschap van de verzoening mee.

Wij zijn dus gezanten van Christus, God roept u op door ons woord. Wij smeken u in Christus' naam: laat u met God verzoenen! Hem die geen zonde heeft gekend heeft Hij voor ons tot zonde gemaakt, opdat wij door Hem Gods eigen heiligheid zouden worden.

EVANGELIE

LUCAS 15, 1-3.11-32

In die tijd kwamen tollenaars en zondaars van allerlei slag bij Jezus om naar Hem te luisteren. De Farizeeën en de Schriftgeleerden morden daarover en zeiden: „Die man ontvangt zondaars en eet met hen.” Hij hield hun deze gelijkenis voor:

„Een man had twee zonen. Nu zei de jongste van hen tot zijn vader: Vader, geef mij het deel van het bezit waarop ik recht heb. En de vader verdeelde zijn vermogen onder hen. Niet lang daarna pakte de jongste zoon alles bij elkaar en vertrok naar een ver land. Daar verkwistte hij zijn bezit in een losbandig leven. Toen hij alles opgemaakt had, kwam er een verschrikkelijke hongersnood over dat land en hij begon gebrek te lijden. Nu ging hij in dienst bij een der inwoners van dat land die hem het veld instuurde om varkens te hoeden. En al had hij graag zijn buik willen vullen met de schillen die de varkens aten, niemand gaf ze hem. Toen kwam hij tot nadenken en zei: 'Hoeveel dagloners van mijn vader hebben eten in overvloed, en ik verga hier van de honger. Ik ga weer naar mijn vader en ik zal hem zeggen: Vader, ik heb misdaan tegen de hemel en tegen u; ik ben niet meer waard uw zoon te heten maar neem mij aan als een van uw dagloners.' Hij ging dus op weg naar zijn vader.”

„Zijn vader zag hem al in de verte aankomen en hij werd door medelijken bewogen; hij snelde op hem toe, viel hem om de hals en kuste hem hartelijk. Maar de zoon zei tot hem: 'Vader, ik heb misdaan tegen de hemel en tegen u; ik ben niet meer waard uw zoon te heten.' Doch de vader gelastte zijn knechten: 'Haalt vlug het mooiste kleed en trekt het hem aan, steekt hem een ring aan zijn vinger en trekt hem sandalen aan. Haalt het gemeste kalf en slacht het; laten we eten en feestvieren, want deze zoon van mij was dood en is weer levend geworden, hij was verloren en is teruggevonden.' Ze begonnen dus feest te vieren.”

„Intussen was zijn oudste zoon op het land. Toen hij echter terugkeerde en het huis naderde, hoorde hij muziek en dans. Hij riep een van de knechten en vroeg wat dat te betekenen had. Deze antwoordde: 'Uw broer is thuisgekomen en uw vader heeft het gemeste kalf laten slachten, omdat hij hem gezond en wel heeft teruggekregen.' Maar de oudste zoon werd kwaad en wilde niet naar binnen. Toen zijn vader naar buiten kwam en bij hem aandrong, gaf hij zijn vader ten antwoord: 'Al zoveel jaren dien ik u en nooit heb ik uw geboden overtreden, toch hebt gij mij nooit een bokje gegeven om eens met mijn vrienden feest te vieren. En nu die zoon van u is gekomen die uw vermogen heeft verbrast met slechte vrouwen, hebt ge voor hem het gemeste kalf laten slachten.' Toen antwoordde de vader: 'Jongen, gij zijt altijd bij me en alles wat van mij is, is ook van u. Maar er moet feest en vrolijkheid zijn, omdat uw broer hier dood was en levend is geworden, verloren was en is teruggevonden'.

Schriftlezingen

© Katholieke Bijbelstichting
Breda, www.bijbel.net

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN C-JAAR

— Luc DEVISSCHER —

Aan tafel!

EVANGELIE • Sinds kort wonen we op een nieuw adres: Varkensstraat, Mechelen. Weinig flatterende straatnaam. In diezelfde straat bevindt zich ook het Diocesaan Pastoraal Centrum, dat meerdere diensten van het bisdom herbergt. Sommige van hen verkiezen als postadres liever de straat om de hoek: Frederik de Merodestraat. Laatstgenoemde was een vooraanstaande graaf die sneuvelde tijdens de gevechten van de Belgische Revolutie. Een adellijke titel bekt nu eenmaal esthetischer dan de naam van een trogdier. Revolutionair of listig?

Voor varkens halen veel mensen de neus op. Joden en moslims eten er niet van. Zo vast en zeker ook de jongste zoon uit de gelijkenis van deze zondag. Wat hem niet belet om in een ver land zelf het varken uit te hangen. Hij geraakt er helemaal aan de grond. Het enige baantje dat hij dan nog kan krijgen, is — hoe ironisch — dat van varkenshoeder. Een vloek volgens de joodse Talmoed en een schande voor het joodse gezin. Gelukkig is hij ver van huis en weten ze daar van niets.

Wanneer echter ook varkensvoer je wordt ontzegd, knaagt de honger het laatste restje trots weg. De jongen klimt uit de voederbak en keert terug naar huis. En zie, daar staat zijn vader hem al op te wachten, bewogen door barmhartigheid. Feestelijk wordt de verloren zoon binnengehaald. De oudste broer weet nergens van. Hij is aan het labouren op het land. Bij zijn aankomst bij het huis hoort hij het feestgedruis ter ere van de jongste. Woedend wil hij voor geen geld mee binnen gaan aan tafel. De vader komt naar buiten en tracht hem te sussen: „Alles wat van mij is, is ook van jou. Vergeet niet dat die zoon van mij ook jouw broer is. We dachten dat hij dood was, maar hij leeft!” Waar zou de moeder zijn? Is haar rol beperkt tot de voorbereidster van het gemeste kalf? Over de draagster van het leven geen woord.

Gelijkenissen en parabels werken als een list. De toehoorder wordt meegevoerd in een spreekwoordelijk verhaal waarmee hij aanvankelijk instemt. Onverwachts beseft hij dat net daardoor zijn eigen vanzelfsprekendheden worden omstrikt. Hij valt in een kuil en moet daar weer zien uit te klimmen. Jezus houdt van die 'parabelmethode'. Door aan het verhaal van doodgewone mensen een paar ongewone ingrediënten toe te voegen, brengt Hij het verhaal van God ter sprake. Die verhalen lopen niet altijd samen, dat weten we. De parabel daagt uit de menselijke levenshorizon in het licht van God te plaatsen. Ervaring wordt openbaring. Een nieuwe kijk op het oude groeit.

De gelijkenissen van Jezus vallen niet zomaar uit de hemel. Ze worden verteld omdat daar aanleiding toe is, zoals hier het gemor van de Farizeeën en de Schriftgeleerden over zijn tafelmanieren met tollenaars en zondaars. Eerder zegden ze al: „Kijk die veelvraat, die slemper, die vriend van tollenaars en zondaars” (zie Lucas 7, 34). En jawel, Jezus vormde zich inderdaad een tafelgemeenschap met mensen die naar Hem kwamen luisteren. Dat waren mensen van het slag waarmee Farizeeën en Schriftgeleerden nooit of te nimmer mee aan tafel zouden gaan. Ze hebben er een 'heilige' afkeer van. Ze beschouwen ze als varkens. Dat de Mensenzoon nu net voor dat afgeschreven zootje ongeregeld een flinke portie van het gemeste kalf in het vooruitzicht stelt, gaat er bij hen niet in. Net als de oudste broer wijzen ze elke vorm van barmhartigheid af. In plaats van mee feest te vieren en blij te zijn omdat wat verloren was, teruggevonden werd, keren ze zich af van de tafel van de Heer.

LEZINGEN • Mozes bracht het volk van God dwars door de woestijn naar het beloofde land. In Egypte vierden ze vlak voor hun vertrek het eerste paasfeest, een gedenkdag ter ere van de Heer voor hun bevrijding. Nu ze in de vlakte van Jericho zijn aangekomen, vieren ze opnieuw Pasen. Een dag later eten ze ongezuurd brood en geroosterd graan van het land zelf. Feesten kan dus ook zonder vlees. In de woestijn waanden ze zich haast dood, maar nu zijn ze opnieuw levend geworden bij God. Ze zijn thuisgekomen. Het gouden kalf wordt snel vergeten en het manna regent niet meer. Het komende jaar zullen ze feestvieren met de opbrengsten van Kanaän.

„Verzoen u met God”, schrijft Paulus aan de Korintiërs. „Doe het in Christus' naam.” God is geen pietluttige boekhouder die de fouten van mensen optelt. Hij legt zijn woord van verzoening in ons. Door ons te verzoenen, worden wij gerechtigd in eenheid met Christus.

- De commentaren op de Schriftlezingen zijn op Twitter te volgen via @DevisscherLuc
- Reacties welkom via luc.devisscher@ccv.be